

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูเพื่อส่งเสริมความเป็นครูวิชาชีพของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูสู่การเป็นครูวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และ 3) เสนอกลยุทธ์การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู เพื่อส่งเสริมความเป็นครูวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเป็นจริงของการมีจิตวิญญาณความเป็นครู คือ นักศึกษาครูฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ชั้นปีที่ 5 ใน 6 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 48 คน สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป จำนวน 47 คน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 53 คน สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 47 คน สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 56 คน และสาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน 65 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 313 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีเมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน จากนั้นทำการเทียบสัดส่วนของแต่ละสาขาวิชา แล้วสุ่มอย่างง่าย ได้แก่ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 27 คน สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป จำนวน 28 คน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 30 คน สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 26 คน สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 28 คน และสาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน 36 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 175 คน

3.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรกลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหาร ครูต้นแบบ หรือครูดีเด่นที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐานและอาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 8 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู สู่การเป็นครูวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ประชากรกลุ่มที่ 2 ได้แก่ผู้บริหาร คณาจารย์คณะครุศาสตร์ และครูโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จำนวน 14 คน เป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่ม ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำกลยุทธ์พัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู

3.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2. 1.1 แบบสอบถามจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำกลยุทธ์พัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ โพรแกรมวิชา /และสถานศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 2 สภาพของการมีจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีสภาพเป็นจริงมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีสภาพเป็นจริงมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีสภาพเป็นจริงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีสภาพเป็นจริงน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีสภาพเป็นจริงน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best,1981,P.78) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.5 0 - 5.00 หมายถึง มีสภาพเป็นจริงมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4. 49 หมายถึง มีสภาพเป็นจริงมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.5 0 - 3.49 หมายถึง มีสภาพเป็นจริงปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2. 49 หมายถึง มีสภาพเป็นจริงน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง มีสภาพเป็นจริงน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

3.2.1.2 แบบสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่

- 1) การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพครู
- 2) การจัดการเรียนการสอนวิชาเอก
- 3) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 4) การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์จิตวิญญาณความเป็นครู

3.2.1.3 แบบประเมิน ประเมินกลยุทธ์การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ครอบคลุมประเด็นที่สำคัญ ได้แก่

- 1) ความสอดคล้องของกลยุทธ์
- 2) ความเหมาะสมของกลยุทธ์
- 3) ความเป็นไปได้ของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

4) ความเป็นประโยชน์ต่อการผลิตและพัฒนาวิชาชีพครู

ส่วนเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมจากการประเมินกลยุทธ์ใช้ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)

3.2.1.4 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เป็นแบบบันทึกการนำไปใช้ในการสนทนากลุ่มเพื่อให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำกลยุทธ์พัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู

3.2.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

2.2.2.1 แบบสอบถาม ดำเนินการสร้างและพัฒนาโดย

1) สร้างแบบสอบถามตามลักษณะที่กำหนดโดยใช้ข้อคำถามตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนดไว้

2) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วทำการวิเคราะห์ตามเทคนิค IOC. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3) ปรับแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .089

4) จัดทำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2.2.2 แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ดำเนินการสร้างและพัฒนาโดย

1) กำหนดประเด็นสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการประเมินจากกรอบแนวคิดในการวิจัย และจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ

2) นำแบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมิน ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วทำการวิเคราะห์ตามเทคนิค IOC. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3) ปรับปรุงเครื่องมือเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.3.1 ขอความอนุเคราะห์ให้คณะครุศาสตร์ ออกจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 ได้แบบสอบถามกลับคืนมาร้อยละ 100 และสัมภาษณ์ แก่ครูต้นแบบ หรือครูดีเด่นที่ปฏิบัติการสอนระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจารย์ และนักศึกษาคณะครุศาสตร์ และสนทนากลุ่มด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3.2 เก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา สร้างกลยุทธ์การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาด้วยตนเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูวิชาชีพ
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ใช้วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

3.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลในการเสนอกิจกรรมการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู
เพื่อส่งเสริมความเป็นครูวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ด้วยการ
วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

3.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็น
ครูวิชาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน